

Italija se pripravlja na novo vojno

Mrzlično oboroževanje vojske, mornarice in letalstva - Mussolini zvišal delovni čas v municijskih tovarnah od 40 na 60 tedenskih ur - Nezaupanje napram Angliji in Jugoslaviji

Preteklo soboto je imela rimska vlada važno sejo, na kateri je sklenila pospešiti splošno oboroževanje vseh vojnih sil: vojske, mornarice in letalstva; in odločila se je za tako mrzlično pospešitev tega oboroževanja, kakor da bi bila nova vojna v Evropi že nekaj neizbežnega in takorekoč že pred vrati.

Mussolini je sklenil zvišati delovni urnik v 1.200 italijanskih municijskih tovarnah od 40 na 60 tedenskih ur; določil je, naj se takoj prične gradnja velikih letališč v Padijski dolini, ob jadranskih in tirenskih obalah ter na Sardiniji in Siciliji; ta letališča bodo stala 140 milijonov lir; ukazal je, naj se moč vojne mornarice zviša na 60.000 mož ter naj se pospeši gradnja "nekaterih ducatov novih ladij"; dal je navodila za ustanovitev novih tovarn, ki bodo izdelovale letalske motorje, in povedal je, da se bo vojno letalstvo ojačilo še pred koncem leta za 1.500 novih vojnih letal.

Fasistični tisk je takoj začel peti slavospeve in razlaga ljudstvu, da bi bilo blazno verovati v mir, ker da je vojna neizogibna in morda tu di že prav blizu.

Te novice, prihajajoči iz Rima, so seveda izzvale veliko pozornost in mnogo komentarjev v vsem svetu. Zvišanje delovnega urnika v vseh tovarnah orožja in municije za nič manj ko 50 od sto, ne more biti le ena izmed običajnih bombastičnih gest rimskega mogotca, marveč gotovo odgovarja že bolj resnim in hujšim namenom. Ni si mogoče misliti, da bi mož s takšno nameravo začel brustiti sekiro, če je ne namerava tudi v resnici uporabiti.

Torej?

Kaj pa je moglo vplivati na fasistično vlado, da se je odločila za tako obsežno vojno pripravo?

Italijanski listi govore o preteči "rdeči nevarnosti", ki grozi uničiti evropsko civilizacijo; brez posebnih prikrivanj pa tudi priznavajo, da jim zadnji dogodki na Sredozemskem morju, namreč pospešeno utrjevanje angleških vojnih oporišč ter naraščajoče prijateljstvo med veliko Britanijo in Jugoslavijo, delajo precejšnje skrbi. Po dejstvu,

da posvečajo v Italiji največ pažnje baš mornarici in letalstvu, smemo sklepati, da v resnici računajo z možnostjo spopada z Anglijo.

Možno je pa tudi, kakor trdijo angleški listi, da je Mussolini začel strašiti z vojno nevarnostjo samo za radi tega, ker je notranji gospodarski položaj izredno slab in zato tudi v političnem oziru nevaren, pa bi zato rad odvrnil pozornost in skrbi italijanskega ljudstva od notranjih domačih vprašanj.

IZGUBLJENE „BATTAGLIE“

Poročali smo v zadnji številki našega lista, da se je tudi Italija priključila državam, ki so znižale vrednost svojega denarja, da jo prilagodi "Novi vrednosti" angleškega funta sterlinga, ki se je bil že leta 1931 spremenil iz zlatega v papirnatega, in pa vrednosti dolarja, ki ga je Rooseveltova vlada devaluirala dve leti kasneje, sledeč zgledu iz Londona.

Vsaka sprememba v vrednosti denarja, tega glavnega plačilnega sredstva, je kočljiva zadeva, ker vpliva na gospodarski in socialni položaj države, v kateri se izviri. Baš radi tega se je francoska vlada dolgo upirala razvrednotenju franka in se je za takšno razvrednotenje odločila šele tedaj, ko so jo k temu prisilile posledice niene socialne in delavske politike. Francosko delavstvo si je z zadnjim velikim štrajkom priborilo višje meze in manjši delovni urnik: te pridobitve pa so seveda povzročile porast cen vseh francoskih proizvodov in je zato izgledalo, da se je francoska zunanja trgovina, ki se je že itak borila s težkočami, le še bolj poslabšala. Če bi se izvoz zmanjšal, bi seveda nastal v industriji zastoj, po-

večala bi se brezposelnost in zvišali bi se tudi primanjkljaj v trgovinski bilanci, kar bi končno imelo za posledico zmanjšanje zlate rezerve in s tem razvrednotenje franka.

Pariska vlada je torej z dekretom, in takorekoč brez noč, ustvarila stanje, ki bi se bilo sicer itak samo in neizogibno razvilo, le v počasnejšem tempu; čez mesec, morda čez leta.

Z Anglijo in Združenimi državami so se Francozi domenili glede razvrednotenja franka in da preprečijo sleherna večja (in za svetovno trgovino škodljiva) nihanja v vrednosti vseh treh valut in pa v vrednosti valut drugih držav, ki bi pozneje pristopile k temu dogovoru, kakor so pozneje storile Švica, Holandska, Českoslovaška in druge države ter, končno, še Italija.

Da: tudi Italija, ki je režim — po Mussolinijevem govoru v Pesaru, kjer se je otvorila takozvana "Battaglia della lira" — naložil težko breme z revalutacijo italijanskega denarja, odrejeno zgolj iz napačno razumljenih prestižnih razlogov. Vse italijansko narodno gospodarstvo je moralo drago plačevati to "battaglio", ker si je bil "duce" izmislil, da država ne sme hranilcev in takih, ki so ji posodili denar, "oslepiniti" s tem, da jim zmanjša vrednost onega, kar so pristredili. Pritisk razmer in pa slabe vode,

Pa tudi v taknem slučaju bi izgledi za mir ne mogli biti najboljši. Gospodarskega položaja režim ne bo mogel izboljšati s tem, da troši ogromne vsote za oboroževanje in v odvrtačanju pozornosti javnega mnenja od notranjih zadev bo moral končno le seči tudi po najbolj odločnem dražljnem sredstvu: po vojni.

V zvezi s temi hudimi vojnimi pripravi je treba tudi podčrtati dejstvo, da se je v zadnjem času začel z izredno živahnostjo razvijati dalmatinski iredentistični pokret po vsej Italiji...

v katere je zašla barka italijanskih državnih financ tudi zaradi abesinske vojne, so vendarle režim prisilili, da je hranilce "oslepil": 100 papirnatih lir, ki so se pred stiri najstni dnevi predstavljale 7.919 milijonov čistega zlata, predstavljajo sedaj komaj 4.677 milijonov.

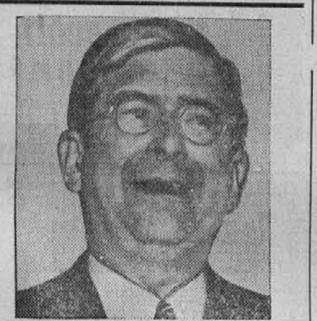
S sedanjim razvrednotenjem je režim zmanjšal pezo notranjega državnega dolga za svojih 24 milijard lir ter bo prihranil na obrestih najmanj svojih 1.200 milijonov letno. Potreba po denarju pa mora biti v državi blagajni izredno velika in nujna, ker je režim odredil poleg tega še obvezno posojilo za vse lastnike nepremičnin; vsak posestnik mora prispevati za to posojilo s 5 odstotki davčne vrednosti posestva; plačati pa mora poleg tega še 3 in pol lir davka za vsakih 1000 lir vrednosti svoje nepremičnine, da mu bo s tem davkom država potem plačevala obresti...

Obenem s to "battaglio" je Italija opustila še drugo: takozvano "žitno bitko", katere namen je bil podpreti, z izrednimi uvoznimi carinami na tuje žito, domače poljedelstvo, ki raj bi se razvilo tako, da bi država sama pridelala toliko žita, kolikor ga potrebuje za lastno porabo. Za ta experiment je moral italijanski narod dolga leta plačevati vsak kvintal žita 75 lir dražje, nego bi sicer bilo treba. Vlada je znižala uvozno carino na žito za celih 30 li; da bi preprečila prehitro naraščanje cen, ki je zaradi razvrednotenja neizogibno, je znižala uvozno carino tudi na druge predmete: meso, petrolej, železo, premog itd.

Od takozvanega niveliranja valut najvažnejših držav ter od njihove stabilizacije, ki jo je omogočil angleško-ameriško-francoski sporazum in od postopnega zniževanja uvoznih carin, ki se je že začelo v več državah, si mnogi obetajo ureditev svetovne trgovine in s tem nastop boljših časov. Vendar pa nam bo še je bodočnost povedala, v koliko so ta pričakovanja utemeljena.

Nenavaden napis na karabinskih kosarni

Neke noči v avgustu so neznanec napisal z velikimi črkami in z rdečo barvo na zidove karabinske kosarne na Piazza al Ponte v Pulii: "A morte Mussolini!" Vsa policija je bila naslednje jutro pokonci, poročnih krivice pa niso našli in morali so se zadovoljiti s tem, da so napis prepletkali.

Marcelino Domingo

Pot naše domovine vodi navzgor. In mi, ki smo daleč od domovine, moramo skrbeti, da bo šla tudi pot naše izseljenske skupnosti navzgor. V slogi in skupnem delu moramo iskati sredstev in poti za čim lepši in rodni prosvetni in gospodarski napredki našega izseljenstva v tem delu sveta.

Povedal sem že, kakšne so moje želje, kakšni moji nameni in da mi dobre volje ne manjka. Seveda pa računam na pomoč vseh rojakov in vse prosim, da podprejo moja prizadevanja za likvidacijo starih neprazarnih ter za ustvaritev novega ozračja bratstva in sloge v naši naselbini; kajti le če bomo vsi in složno delali, smemo z gotovostjo pričakovati tudi uspehov. "H koncu bi se rad pozdravil ves naš narod tu, v Argentini, svetloč vsem, naj cenijo gostoljubnost te velike in prijateljske republike, naj spoštujejo njene zakone ter naj s svojim poštenim delom in trudom dokazujejo, da so vredni sinovi svoje domovine Jugoslavije."

Militarizacija španske ljudske vojske

Boji v bližini Madrida so se že začeli — Položaj v Oviedu — Rusija zahteva blokado Portugalske

Revolucionarna ofensiva proti Madridu se je že začela in vstajske čete, ki jim poveljuje general Varela so zasedle že razne kraje v oddaljenosti 40 kilometrov od glavnega mesta. Položaj je resen in to tudi odkrito srčno priznava madridska vlada, ki je sicer ljudstvo pripravila, kolikor se pač da, za obrambo.

Odločila se je (in boljši bi bil njen položaj, ko bi bila to storila že prej), da militarizira ljudsko vojsko, katere člani so se do slej bojevali brez discipline, kakor se jim je samim najbolje zdelo. V soboto so v Madridu objavili dekret, ki določa, da se vsi oddelki ljudske vojske podvrže strogi vojaški disciplini. — Kdor bi se pa ne hotel pokoriti, lahko izstopi iz ljudske vojske.

Za ta ukrep je bil že skrajni čas, če ne ni bilo prepozno. Do-

godki, ki se bodo odigrali v prihodnjih dneh ali tednih, bodo to pokazali.

V Oviedu se vstaji še vedno upirajo, zabarikadirani v neka-

Član vlade Indalecio Prieto, vpljivni levčarski voditelj

terih postojankah, čeprav sa asturski minerji zasedli že večji del mesta. Nadejajo se, da bodo kmalu zlomili odpor revolucionarcev ter da bo takšen zaključek ljutih bojev za to mesto ugodno vplival na splošni položaj. Doslej je padlo v bojih za Oviedo preko 2.000 rudarjev.

Rusija, ki je prejšnji teden protestirala zaradi kršitve dogovora o nevmišavanju v španske zadeve, predlaga in zahteva sedaj, da se blokirajo portugalska pristanišča ter se tako tej deželi onemogoči, da bi še nadalje podpirala vstaje kakor jih je doslej.

Je pa prav malo izgledov, da bi ostale države sprejele to rusko zahtevo.

Larga Caballero, predsednik španske vlade

RAZNE VESTI

Veliko neurje, ki je povzročilo ogromno škodo, so imeli na Filipinskih otokih; nastale so poplave, ki so odnesle preko 500 oseb in 30.000 prebivalcem je vihar podrl bivališča.

Jugoslovanski vojni minister gen. Marič se je mudil te dni v Parizu, kjer je imel več posvetovanj z načelniki francoske vojske.

Znani industrijalec Henry Ford je te dni izjavil, da se ne strinja z Rooseveltovo gospodarsko in socialno politiko, ker da ne bo mogle prinesiti nič dobrega, pa bo radi tega s svojim vplivom podprl prihodnjih predsedniških volitev Rooseveltovega tekmeca Landona.

Avstrijsko heimwehrske organizacije in druge napol vojaške ustanove je kancelar Schuschnigg razpustil ter bo njihove člane združil v eni sami milici, ki bo podrejena vojnemu ministru. Schuschnigg je s tem izpodrnil tekmeca Starhemberga, o katerem so svoj čas napovedovali, da bo postal nekak avstrijski "duce".

Hitler je protestiral pri pariški vladi, ker ga je francoski komunistični voditelj Thorez napadel na nekem javnem shodu v Strasbourgu, ko je dejal: "Mi, komunisti, zaničujemo Hitlerja; ljubi nam je posten zamorec, nego neposteni Hitler". Tako je dejal z ozirom na besede, ki jih je "fuehrer" napisal o Francozih v svoji knjigi "Moj boj", kjer je rečeno, da so Francozi z zamorci pomešana mešanica, ki jo je treba v Evropi izolirati in uničiti. Pariška vlada je nemškega poslanika tolažila z izjavo, da za Thoreza, ki ni član kabineta, ne more odgovarjati ter da si itak v Parizu ne delajo slabe krvi, ko kakšen vpliven nemški mož katero bolj debelo zine.

Važen zakon so razglasili v Uruguayu; nanaša se na tujece ter prepoveduje vstop navadnim zločincem, članom socialnih ali političnih skupin, ki skušajo svoja načela uveljaviti z uporabo nasilja, in pa takšnim, ki so nepoboljšljivo ter preveč vdani mamilom in pijači. Zakon daje vladi tudi pravico, da izžene iz dežele razne "nezaželjene" tujce, ki se prebivajo v Uruguayu. Komaj je stopil zakon v veljavo, je policija izvršila razne hišne preiskave pri takšnih "nazaželnih" tujcih in listi pišejo, da namerava vlada izgnati kakšnih 60 priseljencev, ki jih imajo oblasti zapisane kot "Nevarne komuniste".

Dinarja ne nameravajo razveljaviti, marveč je jugoslovanski finančni minister zastopnikom tiska odločno dementiral vesti, da se bo devalvaciji, ki so jo izvršile Francija, Italija in druge države, morala priključiti tudi Jugoslavija.

Na Romunskem so aretirali možakarja, nekega bivšega mežnarja, ki se je izdajal za duhovnika, ker je lahkovernim kmetom prodajal prostorače v nebesih; mož je bil še precej skromen, ker je računal samo 16 lejev za kvadratni meter.

26 milijonov rublov so že nabrali v Rusiji za španske levčarje; s tem denarjem so nakupili živeža ter oblačila za ljudsko vojsko.

V Palestini je prenehal štrajk, ki so ga proglasili Arabci v znak protesta proti židovskemu priseljevanju.

V Dornbergu je zgorela hiša kolona Vincenca Sinigoja. Hkratu je požar uničil 200 stotov sena, 10 stotov krompirja in vse poljsko orodje. — Škodo so ocenili na 25.000 lir.

Poravnajte naročnino!

NOVI LIST JE VSTOPII V ČETRTO LETO

Čenjenim naročnikom se zahvaljujemo, da so nas doslej podpirali, pa se jim vljudo piporočamo tudi za v bodoče.

Prav posebno pa prosimo vse prijatelje Novega lista:

1. Da takoj obnovijo naročnino vsak krat, ko jim zapade, ker je od rednega plačevanja naročnin odvisno tudi redno izhajanje lista, ki so mu naročnine glavni vir dohodkov.
2. Da med znanici in prijatelji pridobivajo novih naročnikov, ker je od povečanja števila naročnikov odvisen lepši razvoj lista.
3. Da podpirajo one zavode, podjetnike, obrtnike, trgovce in profesionalce, ki v našem listu oglašujejo, ker podprejo s tem tudi Novi list.
4. Da nam sporočijo vsako važnejšo novico, posebno če se tiče naših naselbin v Južni Ameriki, ker želimo, da bi bil Novi list prava zgodovinska knjiga našega izseljenstva v tem delu sveta.
5. Da po svojih močeh prispevajo v Tiskovni sklad ter s tem tudi materialno podprejo svoje glasilo, ki ni nikako spekulacijsko podjetje, marveč ima edino le namen služiti koristim našega izseljenstva.

ARGENTINSKE VESTI

Počastitev spomina kralja Aleksandra I.

V počastitev spomina kralja Aleksandra I., čigar druga obletnica smrti je bila te dni, se je vršila pretekli petek v tukajšnji rusko-pravoslavni cerkvi žalna cerkvena slovesnost, katere so se udeležili odpravnik poslov dr. Božidar Stojanović, češkoslovaški minister dr. Kaderabek, celokupno osebje tukajšnjega našega poslanstva, številni zastopniki jugoslovanskih društev in pa izredno veliko število članov naše kolonije.

Po končanem žalnem obredu in na povabilo metropolita Konstantina Izrastova, je navzočne nagovoril g. odpravnik poslov dr. Stojanović. — Proslavil je spomin Kralja-Zedinitelja z lepimi besedami, obrazložil, kako smo s pokojnim kraljem izgubili velikega rodoljuba in zagovornika miru, poklical navzočim v spomin poslednje kraljevo priporočilo "Cuvajte Jugoslavijo!"

Spomin pok. kralja se je proslavil tudi po slovenski službi božji na Avellanedi, kakor poročamo v Cerkevni vestniku; tudi tej svečanosti je prisostvoval g. odpravnik poslov z vsem osebjem poslanstva.

Proslava 400 letnice ustanovitve Buenos Airesa

Prejnjši ponedeljek, na ameriški dan, so se pričele velike slovesnosti, s katerimi proslavlja Buenos Aires 400-letnico svoje ustanovitve. Vršili so se razni banketi, sprejemi, odkritja spominskih plošč ter spomenikov in otvoritve javnih del. Slovesnostim, ki se v ponedeljek zaključijo, prisostvujejo tudi občinski načelniki iz Montevidea, Santiaga de Chile ter La Paza.

Ana Chrpova Slov. babica

dipl. v Prazi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna. ENTRE RIOS 621 U. T. 38 (Mayo) 8182

Nova Slovenska Gostilna "Gruta de Postumia"

Dobra postrežba, čisti in zračni prostori, zmerna cena. — Rojakom se toplo priporoča za obisk lastnika

Ivan Gašperšič
in
Ludvik Dekleva
AV. FOREST 621 — CHACARITA.

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

Av. L. N. Alem 150 — Bs. Aires — 25 de Mayo 149-59

Predstavnik za celo Južno Ameriko

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE - ZAGREB
POŠTANSKE ŠTEDIONICE - BEOGRAD
ZADRUŽNE GOSPODAR. BANKE - LJUBLJANA
BANCO DI ROMA - GENOVA

Pošljite Vaša denarna nakazila v stari kraj, samo tem sigurnim potom

BRZOJAVNO! Z AVIJONOM! Z POŠTO!
NAŠ ODDELEK PAROPLOVNIH POTNIH KART,
JE NAJHITREJŠI IN NAJCENEJŠI VRELEC

za nabavo pozivnih ali pa povratnih paroplovnih
potnih kart, za kakoršnokoli linijo.

NE NASEDAJTE NIZKIM PONUDBAM

Ker bi bilo potovanje še dražje

NIKAKIH POTEŽKOČ

Naše uradne ure: od 8 1/2 do 7 zvečer; ob sobotah do 12 1/2

Sigurnost! Brzina! Uslužnost! Poverjenje!

Povodom te 400-letnice je občina, kakor znano, odredila tudi štetje prebivalstva in posebni uradniki že raz delujejo po hišah popisne pole.

Izredno zasedanje parlamenta
V sredo se je otvorilo letošnje izredno zasedanje poslanske zbornice, naslednjega dne pa je začel zasedati tudi senat. Vlada je izrazila željo, naj bi parlament rešil svojih 200 zakonskih predlogov in drugih zadev, pred vsem pa bosta zbornici morali razpravljati o novem državnem proračunu.

Nadzorovanje klinik in zdravnikov

Vlada je objavila dekret, s katerim poverja Državnemu zdravstvenemu uradu nadzorstvo nad vsemi klinikami, zdravilišči, zdravniškimi konzultorji ter zdravniki sploh v vsej deželi. Vsaka klinika se bo morala vpisati v peseben seznam in isto bo miral storiti tudi vsak zdravnik, ki hoče izvrševati svoj poklic.

Ta naredba je bila potrebna zaradi zlorab, ki so jih uganjale razne klinike dvomljive sorte.

Zanimanje za dogodke v Španiji

Med številnimi tukajšnjimi španskimi priseljenci vlada veliko zanimanje za dogodke v Španiji in pristihi enega in drugega tabora zbira jo tudi denarna sredstva, s katerimi podpirajo ljudsko fronto oziroma vstaje. Za Španski Rdeči križ je bilo doslej nabranih v Argentini 412.000 peset, ki jih je tukajšnje špansko poslanstvo nakazalo v Madrid. Nacionalisti pa so pretekle dni dali v razprodajo posebne razglednice, opremljene s kuponci za podpise, katere bodo prilepili v album, namenjen voditelju upornikov generalu Francu. Album ponese v Španijo tukajšnji apostolski nuncij mons. Cortesi.

Nov italijanski poslanik v Bs. Airesu

Za novega italijanskega poslanika v Buenos Airesu je bil imenovan grof Ascanio Colonna, ki je doslej zastopal italijansko vladu v Budimpešti.

Nesreča na delu

Stiridesetletni Anton Peskura, ju goslovanski priseljenec, je v petek delal na prosti podzemeljske železnice Lacroze, med postajama Medrano in Agüero, pa ga je pri tem doletela nesreča, da ga je oplazil vlak ter ga vrgel ob zid tako, da je zadobil težke poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico Durand, kjer ga zdravijo.

Krogla prihitela...

V torek ob 11. uri je počilo več strelav na ul. Colón v San Fernandu. Policija, ki je brž prihitela na lice mesta, je našla dva človeka, ki sta bila ranjena od krogele; bila sta jugoslovanski priseljenec Matija Enavič, star 47 let in nastanjen na Dock Sudu (ter 33 letni Argentinec Antonijo Sedan. Ranjenca so odpeljali v bolnišnico, kjer ju je pozneje policija zaslišala. Izjavila sta, da so ju krogle zadele povsem slučajno in po nesreči, ko sta se v njuni bližini spopadli dve skupini neznanec. Policija je uvedla preiskavo.

Spor v socialistični stranki

Socialistični občinski svetnik Zabala Vicondo, bivši predsednik mestnega sveta, je podal ostavko na svoje mesto radi nesporazumljen, ki so nastala v stranki zavoljo zadnjih in ternih volitev Zabala Vicondo je v mestnem svetu izjavil, da ne more več zastopati stranke, v kateri se dogajajo velike nerednosti. Za kazni, ker je domače perilo šel drugam razstavljati, ga je socialistično vodstvo izključilo iz stranke. Zabala Vicondo izjavlja sedaj, da ima na svoji strani mnogo pristašev ter grozi, da bo povzročil razkol v socialističnih vrstah.

Ni vsa sreča v denarju

V Chabasu, okraj Caseros, pokr. Córdoba, si je z močno količino strupa vzela življenje 27-letna Francozinja Berta M. de Morel, ki je bila pred nedavnim podedovala po nekem stricu nič manj ko deset milijončkov argentinskih pesov. V smrt je šla baje zato, ker se je bila nekoliko prej hudo sprla s svojim možem.

Strašno dejanje blazneža

V ulici Olavarría 1571 je živel v hiši zdravnik dr. Multive 60-letni španski priseljenec Juan Goni. V hipnem napadu blaznosti je Goni v petek navalil z velikim kuhinjskim nožem na zdravnikovo mater ter jo tako težko ranil, da je kmalu izkrmavala; obkralj je tudi dva otroka nesrečne žene, ki sta prihitela materi na pomoč, potem pa je šel na streho ter se pogнал na cesto, kjer je mrtve obležal.

S tremi otroci je šla v smrt

Radi sporov z možem, inženjerjem državnih železnic, je 32-letna Eva A. de Araoz izvršila strašno dejanje; v času, ko se je nahajala doma s svojimi tremi otroci — dvema punčkama od 3 in 2 let ter s sinčkom starim komaj 8 mesecev — je pripravila čašo s strupom, dala piti vsem trem otročičkom ter se nato še sama zastrupila. Ko so se domači vrnili, so našli v stanovanju (Bariloche 536) mater in otroke že mrtve.

Nesrečna vožnja

V Godoy Cruz, pokr. Mendoza, sta v petek trčila dva avta; v enem se je vozil načelnik pokrajinske policije Jaime Ceretti. Pobil se je tako hudo, da je kmalu podlegel poškodbam.

Zbirka za primorske žrtve

Zbirko prispevkov za primorske žrtve smo zaključili. Darovalcem se lepo zahvaljujemo v imenu Meddrušvenega odbora, kateremu smo izročili nabrano vsoto: reci in piši devet in dvajset pesov!...

Komentar pač ni potreben. Nekoliko se tolažimo z ugotovitvijo, da tudi pri drugih kolektivitetah ni mnogo bolje. Tako so italijanski antifašisti zbirali štiri tedne denar za vojni listek sinu nekega tukajšnjega fašističnega časnika, ki ima glede politike drugačne misli nego njegov roditelj in je hotel v Španijo da se bo bojeval za ljudsko fronto, pa doslej še niso zbrali potrebne vsote...

Seveda: klaverna tolažba je to. Vsega je bilo za primorske žrtve nabranih v našem izseljenstvu 775, 45 pesov; Meddruštveni odbor je nabral 699,85, Prosvetno društvo pa 75,60.

IZ CORDOBE

Vabilo

Jugoslovansko podporno društvo v Córdoba vabi vse slovenske in hrvatske izseljence iz Córdoba in okolice na lepo domačo zabavo, ki se bo vršila v soboto, 24. oktobra, v Ukrajinski dvorani, ulica 82 št. 1533, Barrio Inglés. Zabava prične točno ob 9. zvečer in bo trajala do jutra.

Za suha grla bo dobro preskrbljeno v domačem bufetu. Sviral bo dobro znani orkester Forjan. Zabava se bo vršila ob vsakem vremenu.

Vstopnina za moške \$ 0,80; ženske pa imajo prost vstop.

K obilni udeležbi vladno vabi Odbor.

Opij so kadili

Policija je vdrila v čistilnico obklev kitajskega priseljenca Cong Honga, na ulici Piedras 881, ter je tam zasajila sedem rumenokožev, ki so vsi blaženi kadili opij. Cestilce tega hudega mamila je policija spravila pod ključ v čistilnico je dala zapreti.

Srebrna maša

G. David Doktorič, dolgoletni javni delavec na Goriskem, ki se sedaj nahaja med nami, bo pel jutri, 18. oktobra, ob 10. dopoldne svojo srebrno mašo v cerkvi na Paternalu (Avda, del Campo 1653).

Pridružujemo se temu za našo kolonijo izrednemu jubileju in slavljenju iskreno čestitamo.

Predavanje

V nedeljo 18. t. m., to je jutri popoldne, bo v Taboru (Paz Soldán 4924) predaval g. Josip Novine o argentinskem mehičnem pravu. Predavanje je prav posebno važno za one številne naše ljudi, ki imajo včasih opravka s pagaré-ji", kakor jim tu pravijo. Predavanje prične ob 5. popoldne in vstop je prost.

Potem pa bo prosta zabava, pri kateri bo sviral društveni orkester.

Himen

V soboto 10. t. m. sta se poročila v La Plati rojak Mihael Pertot, doma iz Avč hstev, 2, pri Kanalu, in žena Valerija Erzetič, iz Gradnega hstev, 47, pri Gorici.

Novoporočencema naše iskrene čestitke!

V LJUBLJANSKEM PEN-KLUBU

Ljubljanski PEN-klub je imel občni zbor, na katerem je dr. Izidor Cankar odložil predsedništvo, ker je bil imenovan za poslanika v Buenos Airesu, kamor v kratkem odputuje.

Za novega predsednika so si književniki izbrali Otona Župančiča, prvi podpredsednik je Fran Finžgar, drugi podpredsednik pa Fran Albrecht.

Važno za jugoslovanske državljane

V prihodnji štiviki našega lista bomo priobčili določbe zakona o ustrojstvu vojske in mornarice, v kolikor se tičejo vojaške obveznosti jugoslovanskih državljanov, živčih v tujini, da ustrezno mnogim, ki se v tej zadevi obračajo na nas za pojasnila.

Za tiskovni sklad

Za Tiskovni sklad Novega lista je darovalo Gospodarsko podporno društvo v Villi Devoto \$ 10.—, za kar se mu upravništvo iskreno zahvaljuje.

KROJAČNICA IN TRGOVINA

Velika izbira

vsakovrstnih vzorcev in polnelega blaga, kakor tudi perila in vseh drugih moskih potrebščin.

Sebastian Mozetč

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

Iz pisem naših naročnikov

"Sporočam vam, da redno prejemam Novi list in srčna vam hvala, da ste ga začeli takoj pošiljati. Ko poteče naročnina, bom že sam poslal. Z velikim veseljem čitam Novi list. Nahajam se že šest let tu in nisem vedel za noben naslov, da bi prišel do slovenskega časnika, sedaj ga pa imam in z vem marsikaj o naših rojakih in o domačih krajih.

"Najlepše pozdrave pošiljava žena in jaz vsem onim tovarišem in tovarišicam, ki se še kaj spominjajo našu". — Katarina in Vincenc Kovač, doma iz Lokavca, Gob. Crespo.

(In bogve koliko je še takšnih slovenskih izseljencev, ki ne prejemajo nobenega slovenskega lista! Že nekajkrat smo prosili cenj. naročnike, naj nam pošljejo naslove takšnih rojakov, če vedo vanje. Iz gornjih stavkov lahko vidijo, da bodo svojim znanec ustregli, če nam omogočijo, da jim pošljemo slovensko branje, ki ga morda že dolgo vrsto let niso imeli v rokah ter žive radi tega dobesedno z glav v zaključ, kar se dogodkov v domačih krajih tiče.)

"Blagovolite mi poslati Novi list. Biti hočem vaš naročnik. List mi ugaja, ker vse pošteno piše. Če imate še kakšno številko od 26. septembra vas prosim, da mi jo pošljete, ker je podlistek zelo zanimiv; prejšnje sem čital. Naročnino vam takoj pošljem". — A. V., Avellaneda.

(Pošteno pisati je dolžnost vsakega resnega lista. Torej vršimo samo dolžnost, ker je naš list resen. Hvala pa smo vam za priznanje, ker nam je v ponovni dokaz, da vedno več rojakov uvideva resnost stremljenj in poštenost namenov Novega lista. — V zalogi imamo še nekaj izvodov onih števk, v katerih smo za čeli objavljali novi podlistek. Kdor bi jih rad imel, naj se podvzima in naj se čim prej naroči. Mnogi nam pišejo in izjavljajo, da jim podlistek zelo ugaja. No, saj smo rekli, da bomo ta krat ustregli tudi onim, ki radi berejo zelo "napete" romane.)

Ne bodimo leni!

V listih večkrat beremo, da iščejo tega ali onega izseljenca. Skoro v vsakem slučaju se gre za zadeve, ki so nujne važnosti za izkanega rojaka; mnogokrat se gre tudi za velike materialne koristi prizadetega. Če veste za katerega, ki po njem poizvedujejo, sporočite to njemu, uredništvu ali pa naravnost onim, ki po njem vprašujejo. Par vrstic napišete — pa je! In za deset centov, kolikor stane znamka, vas tudi ne bo konec. Usluga, ki jo s tem storite drugim, vam bo lahko povrnjena, ko bodo morda po vas spraševali, pa ne boste o tem vedeli, če vas drug človek ne bo na to opozoril.

Ne bodimo leni! Pomagajmo drug drugemu v tujini!

Umetniška kovačnica

Specializirana v oknih, metalnih pročelijih, železnih vratih, vestibulih, ograjah itd. itd. Se priporoča slovenskim izseljencom za vsa v stroko spadajoča naročila.

CUCIT & HUMAR

BOULEVARD BALLESTER 425 Villa Ballester

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov

Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181 U. T. 59 La Paternal 1723

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najbolje postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravi za svatbe — Prenočišča. — Sobe za prenočišča prenovljene in na novo opremljene.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

CERKVENI VESTNIK

To nedeljo, 18. okt. pač ne bo nihče izostal od lepe slovesnosti srebrne maše. Posebno Slovenci iz Primorskega, kjer je g. Doktorič z narodom delal in trpel, kjer bi po vsej pravici svoj srebrni jubilej slavil... posebno primorski Slovenci naj si štejejo v častno dolžnost, da prihitijo in prisostvujejo tudi v imenu tistih, ki bi tam doma na solnčnem Goriskem želeli slaviti ta lepi praznik.

Vrši se slovesnost ob 10. uri dopoldne v kapeli kolegija na Av. del Campo št. 1653, nasproti bolnišnice Tornú. Zraven se ostavi omnib. 49 in col. 20, 34 in 54. Štiri kvadre pusti omnib. 27 in 71 (Na Choraorrin). Iz Chacarite se vzame colect. 20, 34 ali 54. Dve kvadri pusti tram. iz San Martini.

Preteklo nedeljo je bila slovesnost na Avellanedi jako lepa. Prisel je tudi odpravnik poslov dr. Stojanović, ki je bil zelo vesel, da se je zbralo toliko naroda. Imeli smo tako dvojimo obletnico: Euhar. kongresa in žalostnega marselskega atentata. Razvili smo tudi zastavo. Ljudi je bilo do 400. Ta dan je tudi prvič pel harmonij, ki smo ga kupili in je sedaj že srečno tudi plačan, za kar najlepša hvala vsem darovalcem in posebno še g. odpravniku poslov za dar, s katerim je priškočil na pomoč.

Večernice bodo to nedeljo na Paternalu. Prihodnjo nedeljo bo maša v Villa Devoto.

Hladnik Janez.

Objave Kr. Poslanstva

Kr. poslanstvo v Buenos Airesu poizveduje po spodaj navedenih izseljenkih:

Vinko Buz, iz Gorice, občina Rasinja, srez Ludbreg, Savska banovina.

Račič Vukotin Milun, iz Slatine. Panda Veljanovič, iz sela Obveč, občina Veluska, Bitoljski srez.

Petar Nečak, rodom iz sela Čevace, občina Skare, srez Otočac.

František (Franjo) Heller, iz Virovitice; njegov zadnji znani naslov je bil: Cía Central-Europea, San Martín 469, Buenos Aires.

Vargo Pišta, iz Razbošča, Naseljski srez; zadnji njegov naslov je bil c/o F. Missler, San Martín 666, Bs. Aires.

Kdor bi kaj vedel o izseljencu Matiju Velicu, ki je izgubil življenje na delu v Buenos Airesu, je naprosen, da pošlje podatke na zgoraj navedeni naslov. Važni so naslednji podatki: rojstni kraj, občina, srez; ime staršev, žene, otrok in kraj, kjer so nastanjeni.

KROJAČNICA

Leopold Ušaj

Sedaj v novih prostorih, z novim prejšnje krojačnice, kjer boste zmerom in v vsakem oziru najbolj postreženi.

GARMENDIA 4947

Bs. Aires - Paternal.

KROJAČ

izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Obleka od \$ 55 do 120. Hlače fantazijske od \$ 10—28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Svetozar Pribičević umrl

V Českoslovaški, kjer je živel zadnje čase, je preminul 15. septembra t. l. Svetozar Pribičević, prvi jugoslovanski minister. Svetozar Pribičević se je rodil leta 1875 v Kostajnici. Že v prvih mladih letih se je začel zanimati za politično življenje in namenjeno mu je bilo, da je imel veliko vlogo v času ustanovitve naše narodne države ter v prvih letih njenega obstoja. Pa tudi pred vojno je bil kot predsednik srbsko-hrvatske koalicije zelo vplivna politična osebnost; v predvojnem bubimpeškim parlamentu je skupno s Romuni in Čehi vodil odločno borbo za pravice narodnih manjšin v tedanji Ogerski. Po ujedinjenju je bil vodja samostojne demokratske stranke in, pozneje, skupno s Stjepanom Radićem, predsednik Seljaško-demokratske zveze. Ob nastopu diktature je bil v ostri opoziciji napram novemu režimu, pa so mu oblasti radi tega določile prisilno bivališče. Ker je bilo njegovo zdravstveno stanje slabo, mu je vlada pozneje dovolila, da se je šel zdraviti v tujino. Mudil se je v Franciji in na Češkoslovaškem ter je v mozemstvu vodil oster boj proti tedanji "močni vladi" v Beogradu. Zadnje čase so napovedovali, da se bo Pribičević najbrž v kratkem spet vrnil v domovino ter da bo imel še veliko vlogo v notranji politiki Jugoslavije. Pa mu ni bilo usojeno. S Svetozarjem Pribičevićem je odšel v večnost eden izmed glavnih tvorcev Jugoslavije.

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle VILLAROEEL 1478
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

KROJAČNICA "GORICA"

ima v zalogi veliko izbera poletnega blaga po izredno nizkih cenah.

Rojakom se vijudno priporoča

FRANC LEBAN

Av. del Campo 1080
U. T. 59-3102

Kako pospešujejo Italijani tujski promet

Pred kratkem se je vrnila iz Italije skupina jugoslovanskih državljanov. V Postojni so jih italijanske oblasti peljale v carinarnico, kjer so izvršili strogo preiskavo. Morali so se sleči do nagega. Preiskavo so organi nadvse natančno vršili. Pretresli so jim vse perilo in obleko. Pozornost jim je tudi vzbudilo intimno žensko perilo. Iskali so celo med prsti in po drugih delih telesa. Ker niso dobili ničesar, kar bi moglo potnik kompromitirati, so jih končno izpustili. Vsi so bili zaradi te neprimerne preiskave silno razburjeni in so izjavili, da ne bodo nikoli več šli v Italijo.

Zapeljiva palica

V Št. Vidu pri Stični je na pokopališču pokopan posestnik Janez Pajk, ki je umrl marca meseca. Pred nedavnim so neznan storilec razkopali grob, naredili v krsto luknjo in skoznjo ukradli iz krste palico, ki je ležala ob truplu. Ljudje so namreč o tej palici govorili čudne stvari. — Pajk je na smrtni postelji želel, da mu položijo palico k truplu v krsto, kar so tudi storili. Ljudje pa so raznesli, da je v palici shranjenih 25 tisočakov. To je prišlo na uho enemu ali več ljudem — pa so razkopali grob in odnesli palico iz krste. Ali je bilo v palici 25 tisočakov, tega kajpak ne ve nihče, razen tatov. Verjetno pa je, da so se tudi tatovi za tisočake pod nosom obrisali.

NA SVOJI ZEMLJI SVOJ GOSPOD?

Tako le čitamo v starokrajških listih: Pokrajina med Kočevjem in Banjaloko, ki ji Kočevjarji pravijo "Hinterland", je narodnostno najbolj mešan predel kočevskega ozemlja. Polovica prebivalstva je slovenske krvi, a Slovenci narodnostno podlegajo Nemcem, ker nimajo niti enega narodnega delavca, dočim so Nemci bogato preskrbljeni z žilavami "fuehrerju". Položaj je v tem "Hinterlandu" tak, da odrekajo Nemci slovenskemu prebivalstvu celo pravico do rabe naše govornice... Da ne bo nesporazumljen, in da ne bo kdo imel kakšen dvom, moramo podčrtati, da se ta čudoviti "Hinterland" nahaja v Jugoslaviji.

Torej: zgodilo se je, da je neko kočevsko slovensko narodno društvo sklenilo prirediti tem zapuščenim Slovincem veselico; vabilu se je odzvalo kakšnih 400 oseb, mnogi Slovenci pa niso prišli, "ker so se bali Kočevjarjev, ki so vodili natančno evidenco vseh udeležencev". — Prvi krat se je dogodilo, da se je v "Hinterlandu" igrala slovenska igra in po 14 letih so se spet pele slovenske pesmi!

"Med prireditvijo", piše eden izmed udeležencev, "je vladal popoln mir. Edino med vožnjo so nas v Moravi pozdravljali s hitlerjevskimi pozdravi, misleč, da se pelje Gesangverein iz Kočevja. Na povratku pa so nam pravili peveci, da je v Novih lazih padlo za avtobusom nekaj kamenja in da je gospo Peterlinovo eden prav močno zadel. Mnenje Kočevjarjev je namreč, da Slovenec na Kočevskem nima iskati ničesar"...

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 in 1407 D, Sud
U. T. 22—8327

VESTI S PRIMORSKEGA

Tri sto delavcev aretiranih v Julijski Krajini

Trst, septembra 1936. V zadnjih dneh so v zvezi z aretacijami v ostalih delih Italije aretirali tudi v ladjedelnici San Marco v Trstu, v ladjedelnici v Tržiču in v Pulju zelo veliko delavcev. Njih število cenijo na tristo. Očitajo jim, da so širili komunizem, zlasti pa da so simpatizirali z vladno stranko na Spaskem in da so zanj nabrali okoli 30.000 lir. Izdelali da so tudi majhne vzorce podmornic, katere so rdeče pobarvili in spuščali v morje. Večina aretirancev je baje že bila izročena tribunalu.

Da se delavske mase nekoliko pomirijo in odvrnejo od komunističnega gibanja, ki se čimdalje bolj širi so na ukaz samega načelnika vlade delavcem zvišali plače, o čemur pišejo vsi fašistični listi dolge slavospeve. Zadeva pa je v resnici ta le: Delodajalci so bili prisiljeni, da zvišajo delavcem plače do 8 in še več procentov, ne da bi zato smeli zvišati cene proizvodov. Radi tega je nastalo veliko nerazpoloženje med delodajalci. Toda tega povisika ne prejemajo delavci, temveč glavni del do 5 o/o, gre v blagajne raznih fašističnih ustanov, tako da prejmejo delavci od povisika v najboljšem primeru le 3 o/o. Radi tega je tudi med delavstvom nejevolja čim dalje večja.

Obsodbe in konfinacije

Pet mladeničev iz Jablanice — Anton Sternberger (Brkopčev), Josip in Alojz Stefančič (Škrljovi) ter Anton in Franjo Hrvatini — so se vrnili sredi avgusta iz Jugoslavije, kamor so bili odšli delat v slavonske gozdove. Komaj so prispeli v Jablanico, so jih karabinerji takoj aretirali in odpeljali v Bistrico; četvero so jih zaprli, Alojzija Stefančiča pa so odposlali v Abesinijo. V Bistrici se je vršila obravnava in je sodišče obsodilo obtožence na ječo od 6 do 14 mesecev zapora in na globo od 800 do 1.000 lir.

Okoli Kanala, na Goriskem, je bilo aretiranih več slovenskih mladeničev; sedem od njih (med njimi tudi Karel Jermol iz Avč) je bilo konfiniranih na štiri leta. Očitajo jim da so s slovenskim besedilom peli neko parodijo fašistične pesmi "Faccetta nera".

Za raznarodovanje naših deklet

Tržaški "Piccolo" je pred nedavnim priobčil članek, v katerem razpravlja o sredstvih in načinih za raznarodovanje našega naroda, pa omenja, med drugim, tudi vprašanje naših deklet, ki so primorana boriti se kot služkinje za svoj obstanek. Člankar pravi, da so takšna slovenska dekleta hodila pred vojno služiti pred vsem v Trst, sedaj pa je treba skrbeti, da se zaposlijo čimbolj daleč proč od svojega rojstnega kraja; marsikaj so Italijani v tem pogledu že storili. "Piccolo" piše, da je baje samo v Cataniji okrog šest tisoč deklet iz Julijske Krajine, ki tam služijo, med njimi dobršen del Slovencev z Vipavskega. Ta dekleta, ki dobe delo v starih pokrajinah Italije, se ali tam omožijo in so tako za Slovence popolnoma izgubljeni, ali pa se nauče raznih italijanskih narečij, s katerimi se potom pačijo v domačem kraju.

Za pospeševanje tega notranjega

izseljevanja deklet se je v januarju t. l. ustanovilo v Trstu posebno društvo, katero razpolaga tudi z nekakšnim zavetiščem, kjer si prizadevajo, da bi naša dekleta čim prej poitalijančili. Društvo, ki se imenuje "istituzione fascista per l'assistenza del personale femminile di servizio", preskrbuje Slovenkam delo samo daleč od domačega kraja.

Tako so si Italijani spet nekaj novega izmislili, da bi "vplivali na občutljivo dušo dobohih mater in vzbudili v njih ljubezen do latinske plemenitosti in ponos na italijansko silo" — kakor to sami javno pišejo.

Brezsrčno upropačanje naših družin

Poročali smo lani, da je bilo aretiranih v Istri 13 vaščanov iz Golja, ko so iz reške svobodne cone skušali tihotapiti nekoliko moke in sladkorja. Čeprav so dokazovali, da so to delali iz potrebe da prehranijo svojo družino, jih je fašistične sodišče obsodilo na skupno preko dva milijona lir globe ter na ječo od enega meseca do štirih let.

Sprva so se ljudje muzali tej obsodbi: kam naj gredo obsojenci po dva milijona lir, ki bi jih cela Čičarija ne mogla izplačati tako zlepa, niti v več letih? Zgodilo pa se je, česar ni nihče pričakoval. Finančna uprava je dala posestva vseh 13 obtožencev na dražbo, ki se je vršila v začetku septembra; kupila je vse neka banka iz Trsta, katera namestila baje odstopiti posestva nekemu društvu, ki kolonizira Italijane v Istri.

Trinajst družin, ki štejejo skupno preko 80 članov, je prišlo s tem na beraško palico. Dovolili so jim začasno, da smejo še ostati na posevkih, dokler ne poberejo letošnjega pridelka; in sam Bog vedi, kaj bo potem z njimi. Eden izmed upropačenih Čičev, Jakob Jurisevič, je oče deveterice otrok, od katerih ima najstarejši komaj 16 let....

Klement Sergo je bil ustreljen v Mogadisciu

"Istra", po kateri smo v zadnji številki prinesli poročilo o ustrelitvi petorice dezertarjev iz Julijske Krajine, je naknadno natančneje izvedela, da je bil Klement Sergo ustreljen v Mogadisciu in ne v Rimu. — Izvršitev smrtno obsodbe se je izvršila 29. julija, še pred zoro.

Župnik Franc Sila umrl

Dne 31. avgusta je po kratki bolezni izdihnil v vsej tržaški okolici dobro znani svetovinski župnik Franc Sila. Po zdravje je šel na Sv. Goro pri gorici, a ga je zaman iskal. Zato se je vrnil k Sv. Ivanu v Trst, da je lahko umrl v svoji fari. Rodil se je l. 1862 v Povirju na Krasu, s 23. letom je bil novomajnik in 1902 pa župnik. Skofijska kurija ga je imenovala za koncistorijalnega častnega svetovalca in sv. stolica pa za častnega komornika papeža. Umrl je reven, ker njegovo dobro srce je vse razdalo ubogim in potrebnim. Bil je mirne blage narave. Vsi so ga vzljubili zaradi njegove dobrote, mirnosti in treznosti. Bil je priljubljen tudi med Italijani. Farani in vsi, ki so ga poznali žalujejo za njim. Pogreb je bil 2. sept. Blag mu spomin!

Iz konfinacije so se vrnili

V decembru lanskega leta (1935) so nekateri slovenski fantje iz Koprčine, in sicer Rudolf Veljak in Valerij Tedesco iz Pobegov, Fran Bonin iz Baninov pri Čezarjih in Benjamni Bertok iz Bertokov, peli domače slovenske pesmi. To pa ni bilo fašistom po volji. Dali so jim pitji večjo množino ricinovega olja. Pozneje pa so bili vsi štirje konfinirani na pet let; Veljak je moral na Ponso, Tedesco na Ventotene, Bonin v Sardinijo in Bertok neznan kam. Pri zadnji amnestiji, meseca maja, so bili prvi trije oproščeni in so se pred kratkim vrnili domov. Četrta (Bertok) pa je še vedno v konfinaciji.

Drobne vesti

V Dolgi poljani pri Vipavi sta se 18-letni Milan Skapin in 5 Tonček Ščuka igrala z granato, ki je kmalu eksplodirala. Težje je bil ranjen Tonček, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Paroplovna družba Tripkovič v Trstu bo dobila podporo od države. Na ministrstvu leži načrt zakona po katerem naj družba prejme od časa do časa subvencije v razmerju s prometom.

V Abesiniji je umrl avgusta meseca za boleznijo Mihelj Angelo iz Rihemberka.

Zaradi eksplozije patrone je bil ranjen 12 letni Mrakič Anton iz Boveca. Dobil je več opeklin in morali so ga peljati v bolnico.

Nevarno se je ranil pri padcu 61 letni Anton Doljak iz Vrdele pri Trstu. Zlomil si je lopatico in je bil prepeljan v bolnico.

Trije požari so nastali zaradi izredno suhega vremena. Na Opčinah je zgorelo 1.200 m² grmčja in gozda, pri Banah 12.000 m² in precej trave pri Sv. Ivanu v Trstu. Gasili so tržaški gasilci.

Zopet se je zgodila smrtna nesreča z granato, 25 letni Krpan Stanislav iz Renč je pri nabiranju vojne ga materijala zadel s krampom od granato, ki ga je smrtno ranila, tako da je v nekaj trenutkih umrl.

V Komnu je požar uničil senik 37 letnemu Josipu Kirnerju. Poleg sena je zgorelo tudi poljedeljsko orodje. Škode je 4.000 lir.

V Ozeljani je požar uničil senik in hlev Skarobotu Antonu. Škode je 10.000 lir. Zgorelo je 190 q sena in poljedeljsko orodje.

Karabinerji so aretirali v Cerknem 38 letno Uršulo Spik, 34 letno Neško Škvarčo in 25 letno Ljudmilo Lenar. Vse so iz Novakov in bodo morale sedeti zaradi tihotapstva.

V Spodnjem Logu je zgorela hiša Francu Valasu. Škode je 3.000 lir.

S senika je padel 15 letni Bric Ivan iz Tabora pri Dornbergu. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Težko je bila ranjena v Gorici na Travniku Stefanija Pavlin iz Ozeljana, ko sta trčila avtomobil in motocikel, na katerem se je peljala.

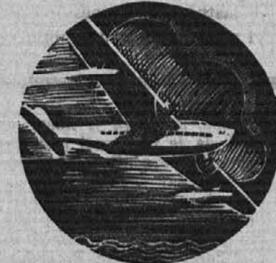
Blizu Prvačine se je smrtno ponesrečil 77-letni posestnik Alojzij Sulič. Padel je z voza, si prebil lobanjo in pretresel možgane. Poškodbi je kmalu nato podlegel. Njegovega pogreba se je udeležilo lepo število pokojnikovih znancev in prijateljev iz Prvačine in bližnjih vasí.

Blizu Lozic pri Št. Vidu na Vipavskem je v Močilniku utonil 8-letni Marijan Žgur. Deček se je kopal in mu je nenadoma postalo slabo, da je omahnil v vodo.

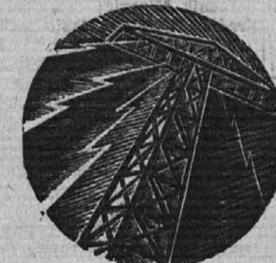
NA JUGODNEJŠI NAČIN NAKAZOVANJA DENARJA V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

PO POSTI, brez slehernih stroškov ali odbitkov, v katerokoli mesto ali vas in proti povratnemu potrdilu.

PO ZRAČNI POSTI, pod istimi pogoji; nakazana vsota dospe prejemniku tekem 12 dni.

BRZOJAVNO nakazani denar pa dobi prejemnik tekem 6 dni.

Obiščite naš JUGOSLOVANSKI ODDLEK Banke Boston, v katerem uradujejo jugoslovanski uradniki; oddelek je odprt od 9. do 18. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 11. Vsak nalog nam lahko pošljete tudi po pošti, pa ga še isti dan izvršimo.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99

PUEYREDON 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda)

Córdoba 1223 (Rosario)

ZAUPANJE.. VLJUDNOST.. VARNOST.. HITROST

Z mirnim srcem se lahko zatočete v Moderno zdravilišče

Talcahuano 1060 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejšo zdravniško napravo. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIĆ

Sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in steer po jako zmernih cenah.

Izvršujemo tudi operacije

Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.

Angel VELJANOVSKY

UVOZ ZASTOPSTVA IZVOZ

Edini uvoznik jugoslovanskih suhih gob in semen za Argentinijo in Uruguay

25 de Mayo 726 Buenos Aires
U. T. 31-Retiro 3315

ZA POUK IN ZABAVO

Važen izum N. Tesle

Londonski listi poročajo, da je naš znameniti izumitelj Nikola Tesla na nekem banketu, ki so ga v New Yorku priridili njegovi osebni in poslovni prijatelji, izjavil, da se mu je po desetletnem trudu končno posrečilo rešiti problem brezžičnega prenašanja poljubne množine električne energije na vsako razdaljo.

Tajna novega Teslova izuma se zaenkrat še skrbno čuva, ker ne gre samo za fizikalni eksperiment, ampak za gospodarski efekt nedoglednih posledic. Zaenkrat je o tem Tesloven izumu znano samo toliko, da Tesla s pomočjo prav kratkih, nekje onkraj območja ultravijoličaste svetlobe ležečih elektromagnetičnih valov, ustvari v zraku nekakšne provodne kanale, po katerih lahko teče električni tok kakor po žicah. Zaradi omenjenih prav kratkih valov se namreč zrak, ki ga prodirajo, jonizira in postane provoden za električni tok. Sam pojav je fizikom že dolgo časa znan, saj so že pred desetletji odkrili, da se take provodne plasti nahajajo v največjih višinah zemeljske atmosfere in da te provodne plasti prav tako nastajajo zaradi vpliva kratkih elektromagnetičnih valov, ki jih v atmosfero pošilja naše sonce.

S kakšnimi napravami proizvaja Tesla potrebne kratke valove, ki mu rabijo za nevidne električne vode, po katerih namerava iz kraja v kraj transportirati električno energijo, pa je še popolnoma neznan, ker Tesla o tem doslej znanstvenikom še ni izdal nikakih natančnejših podatkov. Tesla bo skušal najprej ustanoviti dovolj močno finančno skupino, ki bo pripravljena njegov izum na veliko praktično preizkusiti in se le kodo zasigurana zadostna finančna sredstva, bo tudi tajno samega izuma izročil javnosti. Da postopa Tesla tako tajinstveno s svojim novim izumom, je povsem razumljivo glede na slabe izkušnje, ki si jih je bil nabral s svojim dosedanjim izumiteljskim delom.

Na omenjenem banketu je Tesla sam dejal, da bo po njegovem izumu mogoče prenašati električno energijo n. pr. iz Švedske v Avstralijo, kar je bilo doslej popolnoma nemogoče in vrhu tega po tako nizki ceni, ki jo z navedenimi žičnimi daljnovodi ali kablji nikoli ne bi bilo mogoče do seči. Električna energija se bo pre-

našala pod napetostjo okrog 1 milijona voltov.

Ko se je v javnosti izvedelo za Teslove izjave o najnovešem izumu, je prejel siloviti učenjak od vseh strani grmade brzojavnih čestitk. Med prvimi mu je čestital tudi knez-namestnik Pavle, ki kakor znano, ves čas z veliko pozornostjo zasleduje delo velikega izumitelja.

Porazni sadovi vojne

Pod tem naslovom je objavil angleški major Attle, vodja opozicije v londonskem parlamentu, interesanten članek, v katerem govori o izgubah, ki jih je prizadejalo Evropi svetovno klanje v letih 1914 do 1918 — Ta vojna, pravi pisec, se je liki nevihta spustila nad Evropo ter je malone pogubila evropsko civilizacijo. Najnovejše statistike navajajo 40 milijonov ljudi kot žrtev svetovne vojne. Anglija je imela dva milijona mrtvih in štiri milijone poškodovanih. Med slednjimi je dva tisoč slepih, šest tisoč pa takih, ki se jim je omračil um. Štiri tisoč vojakov se je vrnilo z vojne z božjastjo.

"Manchester Guardian" je objavil pred petimi leti statističen pregled, ki pravi, da bi si s stroški svetovne vojne lahko pomagala vsaka družina v Angliji, ameriških Zedinjenih državah, Kanadi, Avstraliji, Belgiji, Nemčiji in Rusiji. Zgradila bi si lahko hišo po 500 funtov in sicer na zemljišču, ki bi merilo 5 ha. Poleg hiše bi si vsaka družina lahko nabavila pohištvo in druge potrebščine za znesek 250 funtov. Od denarja, ki ga je pogoltnila svetovna vojna, pa bi celo še po tem toliko ostalo, da bi si lahko vsaka skupina 2000 družin osnovala lastno bolnico in šole ter bi z denarjem, ki bi ji pripadel, plačevala zdravnike, bolničarke in učiteljske moči.

DVA NOVA VITAMINA

Raziskovalcu Szent-Gyorgiju, odkritelju vitamina C, ki se mu imamo zahvaliti, da nas ne uničuje skorbut, se je posrečilo odkriti nov vitamin iz taozovane B. skupine. Vitamin B se namreč ni izkazal kot enovita snov, marveč kot snov, sestojeca iz petih podsnovi. Zdej je učenjak odkril šesti vitamin B, ki ga nahajamo v raznih živalskih organih, a tudi v ribjem mesu in kvasu. Ta vitamin ima svojstvo, da ščiti človeka pred kožnimi boleznimi. Zaradi tega ga imenujejo tudi "antidermatični vitamin".

Protiskorbutni vitamin C ima tudi lastnost, da pospešuje čiščenje krvi zato se lahko uporablja proti kr-

ŽENSKI KOTIČEK

Otroci in spanje

Marsikatera mati se pritožuje, da njen otrok noče zaspati. Vsak večer so sitnosti in komedije z njim, ker noče iti spat. Zlasti opažamo to pri otrocih, ki hodijo v šolo. Tak otrok meni, da je že velik, ker že hodi v šolo in da mu ni treba iti prej v posteljo ko odrasli.

Mati se ne sme ozirati na otrokove manjše in mora strogo zahtevati, da gre otrok o pravem času spat. Saj ni res, da otrok ne bi mogel zaspati. Zaspati pa zares le tedaj ne more, če je tako navajen, da hodi pozno k počitku. Otroci so potrebni, da dosti spijo in s sleherni uro, ki jim jo vzamemo za spanje, se močno pregresimo zoper njihovo zdravje.

Največ spanja potrebuje dojenček saj novorojenček prve mesece sploh samo spi in je. Zdrav dojenček mora vso noč spati in tudi podnevi neur. Vsaka mati naj bi pazila na to, da hodi njen otrok še do petega leta vsak dan za 1 do 2 uri čez dan spat. Če je otrok preveč zaspan, pa nima prilike, da bi spal, izgubi spanje in ga je zvečer sploh težko spraviti v posteljo. Tako so otroci potem živčno razdraženi in v poznejši dobi — nervozni, sitni ljudje.

Otroci, ki hodijo prve dve leti v šolo, morajo iti zvečer med 7. in 8. uro v posteljo. Večerjati morajo pa še dve uri prej. Sicer je otrok kmalu ob spanju in nikakor noče v posteljo. Naloga za v šolo mora otrok napisati podnevi, nikoli ne zvečer, ko je utrujen in zaspan. Povesti, knjige pred spanjem — proč! To otroka preveč razburja in utruja živce.

Pikantna solata

Dopolodne daš skupaj: majhno cvečico, četrt kg narezanega, fižola v stročju, 1 do 2 olupljeni kolerabci in posebej skuhaš še pol kg, na koke razrezanega krompirja, ki ga ocediš in primešaš solati. — Omaka za to solato: 4 žlice olja daš v skledo in kapljaš vanj sok iz tretine limone. Potem dajesh v olje s citrono še zelenjavo, česen, čebulo, sol, papriko, gorčico ali poradižnikovo mezo — vse po okusu. Vsakršna solata je v taki omaki izredno okusna.

vavitvam. Vendar so zdravniki opazili, da v gotovih primerih odpove, posebno tedaj, ko se pojavijo krvavitve pri živalih zaradi hrane, ki ji nedostajajo vitaminov.

Danski raziskovalec Dam je odkril vitaminozno snov v svinjskih jetrih. Krstil jo je za vitamin "K". To sredstvo zadržuje krvavitve, zaradi tega mu pravijo "antihemoragičen vitamin". Zdej delajo poskuse v smeri, če lahko vitamin K pri človeku nadomesti vitamin C.

PRIPOROČAJTE NOVI LIST

Kako pereš

Kolikor peric in gospodinj: toliko načinov pranja! Umazano perilo namočijo čez noč v mlačni vodi s sodo. Medtem pa vzemi za kotel 80 litrov vode velik kos mila, ki ga razreži na rezine, in ga razmoči na štedilniku, da bo tekoče. V kotel nalij za dobro polovico vode, dodaj prgišče sode in razstopljeno milo in dobro premešaj. To naj zavre. Potem ožmi perilo, ki se namaka, umazane dele dobro namili in daj v kotel z golo roko. — Potem začneš perilo kos za kosom menciati in začudiš se, videč, kako vsa nesnaga naglo izgine. Po mencanju popari vse perilo s čisto, vrelo vodo; ko se ohladi, izperi perilo dvakrat z mlačno vodo in enkrat z mrzlo.

ZA KRATEK ČAS

Na sodišču

"Saj ste vedeli, da nimate denarja!"
"Sem."
"Zakaj ste pa potem toliko zapili?"
"Da bi skrbi pozabil."
"Kakšne skrbi?"
"Kako bom pijačo plačal."

Pozna ga

— Dušica, ti biseri, ki ti jih je porabil stric, niso pravi.
— Kaj se tako dobro spoznaš na bisere?
— Na bisere ne, pač pa dobro poznam strica.

PREKOMORSKA POSTA

Iz Evrope dosepejo

20. Alcantara in Cap Norte
22. Augustus
23. Avila Star

Protiv Evropi odplovejo

22. Jamaïque
23. Alcantara in Monte Olivia
24. Augustus

MALI OGLASI

PO UGODNI CENI PRODRAM, radodpotovanja, hišo v glavnem mestu okraj Liniers; obsega sobo, kuhinjo in stranišče. Ugodne prometne zveze. — Informacije pri Novem listu.

PRODRAM ZEMLJIŠČE na progih FCS, Empalme Temperley, oddaljeno 4 kvadre od postaje. Meri 1000 kvadrat metrov in je primerno za vrtarstvo, kokušjerejo, čebelarstvo in t. d. Cena samo \$ 1.000. Poisnila pri Novem listu.

UČENEC, sin slovenskih staršev za krojaško obrt se sprejme. — Rojas 1645 Dto. A — Bs. Aires.

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnokoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora publica nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istanem se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

KDOR ZELI SPOZNATI SAMEGA SEBE, svoje hiše in sposobnosti, svoj značaj, svoje bodoče in preteklo življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. Zadoštuje napisati lastnorčno ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslov: GRAFOLOG, Calle Tucumán 586 Buenos Aires. — Pišite lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

NAZNANILO. Sporocam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice ipd. BERTA CERNIC, Dorrego 1583 (po kvadro od Rivere 1900) — U. T. 54, Darwin, 3588.

PRODRAM po ugodni ceni spalnice za dve osebi, omaro, mizo in 2 stolice, skupno ali posamič. Obrniti se na: Zabala 3772.

KROJAČNICA

P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom Buenos Aires, Billinghurst 271 dnt. 2 (višina ulice Cangallo 3500)

SVOJI K SVOJIM!

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

Slov. babica

Bivša prva šefinja v praški porodnišnici ter s prakso v bolnici Juan Fernandez, se priporoča vsem Slovcem. Sprejema penzionistke iz mesta in dežele v popolno oskrbo. — Cene izredno nizke, postrežba prvovrstna. — Sprejemamo od 7. do 21. ob nedeljah in praznikih pa do 20. — Vprašajte za informacije preden greste drugam.

Lečenje brez bolesti. LIMA 1217 U. T. 23-3388

Jesse Owens, severnoameriški atlet, ki je bil na olimpijadi v Berlinu najboljši tekač in skakač, je dobil službo v nekem new-yorskem gledališču, pa se sedaj popravlja za nastop.

TOVARNA MOZAIKA

Teolindo Rodriguez

Specializirana v vseh vrstah mozaika. Imitacije marmorja SKLADISČE GRADBENEGA MATERIALA

Cement "San Martin" Ugodne cene

ANASCO 2763 — PATERNAL — U. T. 59-1925

RUSKA KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki ter s posebnim konzultorjem za spolne in krvne bolezni, katerega vodi znani specialist dr. A. Izaguirre. — Zenska sprejema ga. dr. Matilda Krasting v posebnih oddelkih, s posebnim vdomom.

Imamo specializirane zdravnike za vse vrste bolezni, X-žarke in laboratorij za elektr. zdravljenje.

Za bolnike in bolnice iz notranosti imamo posebne sobe s posteljami. — Cena: dnevno od \$ 1.— dalje. — Za majhen honorar, dajemo nasvete tudi pismenim potom.

Zdravniški pregled za kakršnokoli bolezen: \$ 3.— Sprejemamo od 9. — 12. in od 15. do 21.; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. Govorimo slovensko.

SUIPACHA 28

Caričin ljubljenec

Zgodovinski roman
Nadaljevanje 6

Zamišljeno postoji Pasek in si priže cigareto: "Dva častnika naj nosita krsto? Preveč časti za Petrovega pankrta! Katera častnika pa naj izberem? Priče tega pogreba morajo izginiti!" je razmišljal šef policije. "Ah, cesarica zapoveduje, jaz moram ubogati! V dvoru, na straži, bom našel dovolj mladih lenuhov. Takoj hotel izbrati dvojico!" Pasek je šel. Vojak na straži opazi visokega uradnika, glasno javi njegov prihod in čez nekaj časa se je zbral vse moštvo. Poveljnik dvor ne straže, mlad, bled poročnik salutira s sbljlo pred šefom policije. "Kako sa imenujete, poročnik?", ga vpraša Pasek.

"Poročnik Mirovič od prvega gardnega regimenta Njenega Veličanstva carice Katarine". "Veste li, kdo sem jaz?" "Da. Cast mi je, da stojim pred šefom policije baronom Pašekom." "Čujte, poročnik! Nujno potrebujem dva častnika. Pravezapraj ne bo drugega, ko mal izprehod po parku. Ukažite torej dvema častnikoma, da gresta z menoj ter jima dajte dopust za dve uri!" "Ekselencija, žal mi je, ali to je nemogoče. Vsi moji častniki so na straži, a jaz jih ne smem odpustiti pred predpisanim rokom." "Za vraga, to je neugodno", je mrmral Pasek. "Imam premalo časa, da bi lahko odšel v kake kasarne." "Ekselencija, mislim, da vam bom lahko pomagal. V zaporu se nahajata namreč dva častnika. Poročnik

Kruse, katerega je našel sinoči major, da je na straži pisal materi pismo, in poročnik Aleksander Potemkin. Zakaj se nahajata ta v zaporu, mi ni znano. Včeraj je prišel k meni, predal svoj meč in rekel, da vrši to po nalogu neke visoke osebe."

"Torej Kruse in Potemkin?", vpraša Pasek nesramno se režeč. "Dobro poročnik Mirovič! Sprejemam vaš predlog. Pokličite častnika!" Mirovič hiti, da izvrši povelje. — Šel je po ozkih in temnih hodnikih in prišedši do vrat zavora, jih odpre. V mali sobi sta sedela oba zaprti častnika.

Veseli skoči Potemkin proti svojemu prijatelju. "Prihajata, da mi prinesesh svobodo, prijatelj?", ga vpraša mladi častnik. "Na žalost te bom razočaral Potemkin," odvrne Mirovič, "zapovedi ne ni. Šef policije vama nalaga neko častno službo. V zimski palači se do gaja sicer mnogo tajstvenih stvari, ali vaju to ne more ovirati! — Glavno je, da se bosta lahko nekoliko izprehodila na svežem zraku."

Potemkin vzdihne in odide s svojim tovarišem. Zelene oči barona Paseka so se okrutno zasvetile ko je zagledal dva vitka in lepa častnika. "Mlada sta in lepa", je mislil, "vendar bosta za večno izginita v hladni kleti Petro-Pavlovske trdnjave." Potem se obrne k častnikoma in reče: "Pojdita z menoj, gospoda. Izvršila bosta delo, za katero bosta bogato nagrajena. Strogo vama zapovedujem, da ničesar neprašujeta, da ne govorita preveč in da o onem, kar bosta slišala in videla ne izustila nikomur niti besedice!" Kmalu potem so odšli iz dvorane. Brez besed so prišli do vrtnega paviljona. Tu potegne Pasek iz žepa ključ, odpre vrata vrtnega paviljona in pozove častnika, naj vstopita.

— Silno je udarjalo Potemkinovo srce. Cutil je, da se na tem dvoru dogajajo mnoge stvari, o katerih ne sme zvedeti. Ko sta zagledala mlada poročnika v razkošno opremljenem salonu žensko truplo, se zdrzeta. Obraz in telo je bilo pokrito, le dve prekrasni ženski nogi sta mogle izpod pokrivala. Nehote pomisli Potemkin na svojo Elizabeto, ki se ga spominja sedaj v svojih mali sobici.

"Oh Bog", vzdihne, "samo njo mi varuj!" Na Pasekovo povelje je zaprl krsto, a ni niti slutil, da je s tem zakopal za vedno svojo sladko, edino srce! Ni slutil, da se v tem črnem, mrtvaškem prtju nahajata ona, katero je tolikokrat pritisnil na svoje srce! "Hitro, le hitro!" — reče surovo Pasek. "Sta že gotova gospoda? — Vzdignite krsto in sledita mi!"

Zalostna povorka stopi iz salona in gre po pustem drevoredu. Vedno dalje in dalje jih je vodil Pasek, dokler niso prispeli do nekega temnega zida. Ko so odprli mala železna vrata, stopijo s krsto v ogromni obliki prostor, ki se nahajal na velikih stebrih. Gnill duh je plaval po zraku. Potemkin je vedel, kje se nahajata. Ze marsikaj je slišal pripovedovati o grobnici cesarske hiše Romanovih! Strašne, neverjetne bajke pripoveduje narod o njej: O polnoči se baje sliši stokanje, pošasti se plazijo okoli, okostnjaki se borijo za cesarsko krono. "Sledita mi," reče Pasek, "stopita s pobožnostjo v to grobnico! Tu počivajo vaši carji!" Baron Pasek je našel bakljo ter je šel naprej, da je svetil. Končno so prišli do grobnice, do katere je vodilo dvajset sedem stopnjic. "Tam, na oni sarkofag," spregovori Pasek, "položita krsto, potem pa se hitro odstranite! S pismom, ki

ga vama bom dal pozneje, se bosta javila poveljniku Petro-Pavlovske trdnjave, kjer vaju čaka nagrada". Sarkofag, na katerega so položili Elizabetino krsto, je bil zraven največje in najlepše krste, na kateri je bil napis: Car Petar III. — zaspal mirno v Gospodu — 5. julija 1762. Mirno zaspal! — Pod udarci grofa Orlova in drugih ubijalcev! "Gotovi smo! Pojdimo!" zasepeta šef policije, tu ni baš prijeto. "Trenutek se," vzklikne Potemkin, pomolimo še kratko molitvo nad krsto novega mrtveca!" Oba poročnika poklekmeta, a tudi Paseku ni preostajalo ničesar drugega. "Amen!" — konča Potemkin po nekoliko minutah svoje molitve. "Amen!" — se začuje zamolklo in grozno iz podzemskih prostorov. "Za Boga!", zavpije Pasek drhteč. "Bežimo, sicer smo izgubljeni!" Začulo se je stokanje in rožljanje iz ogromnega sarkofaga Petra Velikega. Potemkin se je zdelo, da vidi za krsto nesmrtnega vladarja ogromno belo pošast.

Pa tudi hrabremu Potemkinu so se naježili od groze lasje. Hotel je zagrabiti meč in navalliti na prikazen, a ga tovariš Kruse zgrabi in mu zakliče: "Ali se hočeš boriti proti Bogu, Potemkin? Pojdimo od tod!" Kruse ga potegne za seboj. Pasek pa ju je že s tresočimi nogami pričakoval na vrhu stopnjic. Bled in preplašen ju je pričakoval. Oddal jima je z naglice pismo za poveljnika Petro-Pavlovske trdnjave ter se je brž odstranil, trdno odločen, da se takoj vleče v posteljo in ne stopi nikdar več v grobnico Romanovih.

Potemkin in Kruse pa sta se požurila, da prideta čimpreje v Petro-Pavlovske trdnjavo.

6. POGlavJE

Navidezna smrt

Ko se ni več videlo svetlobe, ki jo je razširjala baklja, katero je nosil šef policije, in ko je odšla iz grobnice vsa trojica, zaplanti nenadoma mala svetloba v ozadju mračnega prostora, ki je bil napolnjen s krstami.

Ta svetloba je prihajala iz male svetiljke, katero je nosil mali caričin paž — Gabriel. Istočasno se prikaže izza sarkofaga Petra Velikega bela pošast, ki je predstavljala bledo, s temno-črno brado obrobjeno lice grofa Orlova. "Bojazliveci!" zamrmra prezirno Orlov in pomaga Gabrielu. "Zares mali, ti si hrabrejši, nego so ti ljudje. Sedaj pa na delo, vsaka minuta je dragocena! Hiteti morava, ako ju hočeva oživet! Čuj, Gabriel, ali lahko trdiš z gotovostjo, da je vzela cesarica trup iz steklenice s tremi zelenimi smaragdi?"

"Prav sigurno, grof," odgovori paž, "ne varam se." "Prav, mali," reče smehljajoči se Orlov, "zelo pametno je bilo od tebe, da si me takoj obvestil. Ti si moj mali zaupnik, ki me o vsem obvešča, kar se dogaja okoli carice." Orlov se nagne nad krsto, zapove pažu, naj posveti in odstrani vijake s pokrova krste. Še prej nego je privzdignil pokrov, vpraša Gabrielja: "Ali se ne motiš, ko trdiš, da si med razgovorom med cesarico in baronom Pašekom slišal ime Elizabeta Voroncov?" "Zaklinjam se," vzklikne mladič, "da je cesarica zapovedala Pašeku naj vjame Elizabeto Voroncov in njenega očeta!" "Carica se boji," je mislil Orlov, "da bi ji ta Elizabeta Voroncov, ki je hčerka carja Petra III., torej pra-

va potomkinja Romanovih, mogla biti nevarna, da jo zrusi s prestolom! Rešiti hočem devojko! Ona mi bo dobro orožje! No, sedaj se mi ni več bati tekmeča! Sedaj držim Katarino v rokah!"

Orlov potegne iz žepa steklenico. Deset kapljic strupa iz steklenice s tremi smaragdi povzroči smrt, če se v roku sedemnajstih ur ne porabi za protistrup, ki navidezno mrtve spet oživi.

Gregor Orlov izvleče uro, okraseno z briljanti: "Sedaj je trideset na dvanajst", vzklikne Orlov, "imamo torej samo še četrte ure časa!"

Grof odvdigne pokrov na krsti in svetloba pade na Elizabetin obraz, ki je, četudi bled, imel angelški izraz. "Nisem se prevaril," je mrmral, "takoj mi je padla v oči sličnost z obiteljo Romanovih, ko sem jo zagledal pri starem bruscu diamantov. Ha, Elizabeta Voroncov, tvoje življenje je sedaj v mojih rokah. — Krasno orožje mi boš, s pomočjo katerega bo Katarina vedno moja, in sam moja!"

Orlov odpre steklenico in Elizabeti vlije v usta desetiške kapljice, katere je poljžil našel. Minule so tri nemirne minute, a se vedno se ni pojavil nikak znak življenja v bledem devotinknem obrazu. Črna slutnja sine grofju v glavo, da protistrup ne deluje.

"Ha, a kaj je to?" Nežna rdečica se razlije po Elizabetinem obrazu, zasliši se počesen vzdih, dihanje postaja vedno hitreje. Orlov apove Gabrielju, naj odide.

Elizabeta dvigne glavo, odpre oči in začudeno pogleduje.

"Kje sem?" vpraša s svojim nežnim glasom. "Kje sem? Krste, krsti — za Boga, živa sem zakopana!"